

Theater en Muziek

Verslag van de netwerkmiddag op donderdag 24 mei 2018 in Bibliotheek Zwolle

Zo'n 45 belangstellenden kwamen naar de netwerkmiddag in de Stadkamer in Zwolle, waar de 'Beste bibliotheek van Nederland 2018' is gevestigd. Deze mooie opkomst kwam mede door de aanwezigheid van onze collega's van de Stichting Contact Theatercollecties (SCT) met wie we deze middag hadden georganiseerd.

– Charlotte Sienna –

De SCT is in 1973 opgericht met als doel uitwisseling van kennis en ervaring tussen de verschillende theatercollecties. De deelnemende instellingen zijn: bibliotheken van theater- en regieopleidingen, universiteitsbibliotheken met onderzoekscollecties op het gebied van theater (Amsterdam, Utrecht), bibliotheken van koepelorganisaties op theatergebied én gespecialiseerde collecties op het gebied van poppenspel, mime en

dans. Na een korte kennismaking in de ochtend én een gezamenlijke lunch, lieten we elkaar in het middagprogramma highlights zien uit de theater- en muziekcollecties van ons land.

Astrid Vrolijk, directeur van de Stadkamer, heette ons hartelijk welkom. De Stadkamer ontstond ruim 3 jaar geleden uit de fusie tussen de Bibliotheek Zwolle en muziekschool De Muzerie. Op 20 april 2017 werd het huidige gebouw aan de Zeven Alleetjes geopend en het heeft zich inmiddels ontwikkeld tot de "huiskamer van de stad". Het pand biedt plaats aan de openbare bibliotheek maar ook aan cultuureducatie, amateurkunst en buurtcultuur.

De middag begon met een heuse voorstelling: **Otto van der Mieden**, directeur van het Poppenspe(e)lmuseum in Vorchten, demonstreerde zijn thema-expositie 'Een kijkje in de poppenkast'. Een expositie voor blinden en slechtzienden waarin het boek 'De kus van Katrijn' centraal

staat. Dit is een kijk-, voel-, ruik-, lees- en luisterboek van vilt met platte figuren van karton en stof over de oud-Hollandse poppenkastfiguren Jan Klaassen en Katrijn. Van der Mieden ontwikkelde alle materialen en objecten zelf. De expositie is tot en met 31 december 2019 te zien in het Poppenspe(e)lmuseum, Van der Mieden hoopt dat de tentoonstelling daarna kan gaan rondreizen.

Het Poppenspe(e)lmuseum heeft een grote bibliotheek gespecialiseerd in het internationale (volks)poppentheater en aanverwante kunsten. De catalogus is raadpleegbaar via de site van het museum:

www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl.

Nieuw bestuur

– redactioneel –

Op 25 juni kwam het bestuur in haar nieuwe bezetting bijeen. Een van de belangrijkste agendapunten was het kiezen van de nieuwe voorzitter. We zijn blij te kunnen meedelen dat in grote harmonie Paula Quint bereid is gevonden de NVMB de komende jaren te vertegenwoordigen in binnen- en buitenland. Haar eerste grote optreden zal plaatsvinden op de IAML-conferentie in Leipzig. Paula Quint is van huis uit musicoloog en speelt luit. Zij werkte onder meer bij het Repertoire Informatiecentrum (RIM) en Muziek Centrum Nederland (MCN). Sinds kort is de opvolgster van Karijn Dillmann aan het Nederlands Muziek Instituut (NMI). Daarnaast is Noor Breuning toegetreden als nieuw bestuurslid. De overige bestuursleden zijn Nienke de Boer (secretaris), Martie Severt (penningmeester), Anne Marie Roetgerink en Ria Warmerdam. Joost van Gemert en Cora Mulder hebben onder dank voor hun bijdragen in de afgelopen jaren hun bestuurslidmaatschap beëindigd, evenals ex-voorzitter Jantien Dubbeldam die deze vergadering bijwoonde voor de overdracht.

De tweede theatercollectie die onder de aandacht kwam was die van Bijzondere Collecties van de Universiteit van Amsterdam. Conservator **Hans van Keulen** schetste de geschiedenis van deze bijzondere

collectie die begon bij de verzameling van de Amsterdammer Albertus Theodorus Hartkamp (1848-1924). Zijn verzameling kreeg, samen met een aantal andere privécollecties, in 1925 onderdak in het Toneelmuseum in Amsterdam. In 1959 betrok het museum het pand Herengracht 168 en ontwikkelde zich daar tot het Theater Instituut Nederland (TIN), dat uiteindelijk in 5 aaneengesloten panden gehuisvest was: Herengracht 168-174. In de zomer van 2012 stopte de Staatssecretaris van Cultuur de totale subsidie aan het TIN. In 2013 werd het Instituut gesloten en de collectie ging naar Bijzondere Collecties; 3 voormalige medewerkers gingen met de collectie mee.

De doelstelling is dezelfde als die van het voormalige TIN: het in beeld brengen van de Nederlandse theatergeschiedenis (toneel, dans, cabaret, amusement, muziektheater en circus).

Van zo'n 1200 voorstellingen per jaar worden gegevens verzameld en deze zijn voor iedereen raadpleegbaar in de Theaterencyclopedie (theaterencyclopedie.nl). Hierin is informatie te vinden over première's sinds 1900: data, biografieën en beschrijvingen, historische theaterliedjes, foto's, affiches én videoregistraties van voorstellingen. Nu de overgangsgelden van TIN naar Bijzondere Collecties opraken, hoopt Van Keulen op extra geld, ook om activiteiten te laten terugkeren die sinds de sluiting van het TIN zijn gestopt. Hij doelde hier met name op de terugkeer van "debat en reflectie".

Na de theepauze was er aandacht voor muziekcollecties.

Vooruitlopend op hun voorstelling 'Magazijn Hollandia', die zich afspeelt in een kolossaal fictief Nederlands muziekarchief, brachten de heren van vocaal ensemble Frommermann een bezoek aan het Nederlands Muziek Instituut (NMI) in Den Haag. Hier namen ze een promotiefilmpje op dat gelijk ook dienst doet als promotiefilmpje voor het NMI. En dat daarom heel geschikt was om tijdens de netwerkmiddag te laten zien. Voor wie het filmpje nog niet kent, [kijk](#) er vooral even naar, het is leuk!

Als laatste sprak **Ingmar Vroomen**, Projectmanager in de Centrale Discotheek Rotterdam (CDR). De CDR werd in 1961 opgericht met als doel aanschaf en uitleen van alle geluidsdragers die in Nederland uitkomen en is inmiddels uitgegroeid tot de grootste muziekbibliotheek van Nederland. De nadruk in de dienstverlening zal steeds meer

verschuiven van de uitleenfunctie naar een informatie- en gidsfunctie. Doel is om mensen muziek te laten ontdekken; de CDR is een instituut waar je terecht kunt voor dingen die je nergens anders

kunt krijgen mét informatie eromheen. Daarnaast zal steeds meer nadruk komen te liggen op de erfgoed- en archief functie. De afgelopen jaren is de CDR eigenaar geworden van verschillende (deels verweesde) bijzondere collecties: de Fonos-collectie van het Instituut voor Beeld en Geluid, de RASA-collectie van het gelijknamige podium voor wereldmuziek in Utrecht, de CD-collectie van het Nationaal Popinstituut, de Riemens-collectie (klassieke LP's) en de collectie van het label Morabeza Records (Kaapverdise muziek). Het streven is deze collecties zoveel mogelijk te digitaliseren.

De CDR heeft nu geen officiële nationale functie (zoals bijv. het Deutsches Musikarchiv) en ook geen wettelijke depotplicht. Vroomen acht het wenselijk dat de CDR een officieel nationaal muziekarchief wordt en ziet dit als een streven voor de toekomst.

De CDR participeert in verschillende (internationale) projecten. Om metadata te kunnen aanbieden aan buitenlandse bibliotheken en streamingdiensten is een vertaalproject opgezet voor klassieke (sorteer-)titels. De CDR neemt ook deel aan het project TROMPA (Towards Richer Online Music Public Domain Archives). Negen internationale partners werken hierin samen aan een betere toegankelijkheid van muzikaal erfgoed.

We eindigden de middag met een borrel in de Stadkamer. Dank, collega's van de SCT, voor de bijzondere middag!

Rpo krijgt vrouwelijke dirigent

- Muziek in de media -

Het Radio Filharmonisch Orkest krijgt als eerste Nederlandse symfonieorkest een vrouwelijke chef-dirigent. De 36-jarige Amerikaanse dirigent Karina Canellakis zal per september 2019 vier jaar lang verbonden zijn aan het orkest. Canellakis zal in haar eerste seizoen (2019-2020) vijf producties dirigeren. In de volgende drie seizoenen gaat ze per jaar tien producties leiden. In 2019 treedt ze ook op met het Rotterdams Philharmonisch Orkest. Vrouwen als dirigent zijn tot nu toe een zeldzaamheid bij de vooraanstaande orkesten in Nederland. Tegen NRC zei Canellakis daarover in april: "Wacht maar af. Over twintig jaar zullen er vrouwelijke dirigenten zijn die net zo wereldberoemd zijn als Rattle en Nelsons nu. Ik durf zelfs te beweren dat ik ze al ken, maar ze zijn nu nog jong en aanstormend. En er is ook nog nèt een oudere generatie actief die moeite heeft met ons. Maar uiteindelijk is de muziek groter dan wij, en al helemaal groter dan ons man- of vrouw-zijn. Ik ben ik. Ik zal nooit een man worden, noch er op één lijken. Maar ik dirigeer wel."

Jantien Dubbeldam beëindigt voorzitterschap

De Algemene ledenvergadering voorafgaand aan de netwerkmiddag werd voor de laatste keer voorgezeten door Jantien Dubbeldam. Na acht jaar legt zij de hamer neer. Jantien heeft zich laten kennen als een betrokken voorzitter die de NVMB uitstekend heeft vertegenwoordigd. Niet alleen bij diverse ontwikkelingen in het Nederlandse veld, maar net zo goed bij de jaarlijkse IAML-conferenties. Om de waardering voor haar harde werk uit te drukken brachten Martie Severt en Nienke de Boer haar een gezongen ode op de melodie van het Zweedse volksliedje "Vem kan segla"

RASA-collectie nu via Muziekweb toegankelijk

Muziekweb heeft in 2017 de zogeheten RASA-collectie verworven en nu ook digitaal toegankelijk gemaakt. Deze collectie volks- en wereldmuziek van 20.000 cd's en lp's is afkomstig van het vroegere Utrechtse poppodium RASA. Het Utrechtse podium voor wereldmuziek RASA moest in 2017 de deuren sluiten nadat de gemeente Utrecht de subsidie

had stopgezet. RASA begon in 1970 als debatcentrum maar transformeerde in de jaren tachtig steeds meer naar een podium voor Afrikaanse en Indiase muziek, flamenco en muziek uit Oost-Europa. Behalve dat RASA muziek en dans uit de gehele wereld programmeerde, verzamelden de medewerkers ook een groot aantal cd's en lp's met wereldmuziek, afkomstig van alle continenten. De collectie omvat naast cd's en lp's ook een groot aantal eigen opnamen van live optredens. Een deel is ook afkomstig van het Koninklijk Instituut voor de Tropen. Muziekweb meldt in een persbericht heel blij te zijn dat de RASA-collectie, met veel bijzondere muziek en uniek materiaal, op deze manier behouden blijft en op laagdrempelige wijze toegankelijk komt voor het publiek. 'De RASA-collectie is een zeer waardevolle toevoeging aan de bestaande Muziekweb-collectie, die is uitgegroeid tot de belangrijkste bewaarplaats voor muziek in Nederland,' aldus Muziekweb. Leden van openbare bibliotheken in Nederland kunnen muziek uit de RASA-collectie lenen via Muziekweb en afhalen bij hun eigen lokale bibliotheek. De complete lijst is [hier](#) terug te vinden

Neoscores failliet

De start-up die conservatieve wereld van de bladmuziek wou digitaliseren is failliet. De beloftevolle Antwerpse starter kon de verwachtingen niet waarmaken. In de vorige nieuwsbrief nog, berichtten we over de opening van de digitale bladmuziekwinkel Gustaf, maar de financiële werkelijkheid heeft dit initiatief in de knop gebroken.

In 2013 werd NeoScores opgericht in Antwerpen door drie muzikanten. Zij ergerden zich aan het feit dat de muziekwereld bleef vasthouden aan papieren bladmuziek en de trein van de digitalisering leek te missen. Hun ambities waren groot: het iTunes van de partituren worden.

Direct na de start kreeg het bedrijf de prijs van meest beloftevolle starter van Voka Antwerpen-Waasland en ook een jaar later viel het in de prijzen. In de Zuid-Koreaanse hoofdstad Seoel werd NeoScores uit 45 genomineerden verkozen tot de op een na meest beloftevolle starter ter wereld. De prijzenpot van 20.000 dollar kwam hun richting uit. In 2015 haalde het tijdens zijn

eerste financieringsronde 1,9 miljoen euro op. Het grootste deel was afkomstig van durfkapitaal, maar ook een tiental business angels en een crowdfunding-campagne leverden vers geld op.

Hoewel er heel wat interesse was vanuit de muziekwereld – de schrik om net als bij het online consumeren van muziek de boot te missen wakkerde de interesse in de digitalisering aan –, bleef het voor het iTunes van de partituren moeilijk om genoeg content bijeen te krijgen. Ook de gebruikersbasis bleef beperkt tot 5.000 actieve gebruikers. Bart van der Roost, een van de oprichters, wilde het opgehaalde geld gebruiken om daar iets aan te doen, maar uiteindelijk ging de focus naar de webwinkel Gustaf, waar muzikanten toegang hadden tot 60 procent van wereldwijde muziekpartiturenmarkt. Begin vorig jaar verliet Van der Roost het digitale bladmuziekschip om algemeen directeur van Opera Ballet Vlaanderen te worden. Hij werd geheadhunt op het moment dat NeoScores op stoom kwam en net een kapitaalverhoging had doorgevoerd. Van der Roost bleef wel nog even in de raad van bestuur zitten als adviseur terwijl de twee anderen verder gingen met NeoScores. 'De muzieksector is warm gemaakt voor het idee van digitale bladmuziek. Er zijn nog wat dataproblemen, maar die kan ik als muzikant niet oplossen', aldus Van der Roost bij zijn afscheid.

Salonmuziek OBD naar salonorkest

Een muziekcollectie van de voormalige Overijsselse Bibliotheek Dienst (OBD), het huidige Rijnbrink, werd jarenlang bewaard in een depot in Nijverdal. De verzameling, opgebouwd uit de schenkingen van een groot aantal Overijsselse musici, bevat de bladmuziek van meer dan 2.300 composities uit de periode 1870-1930, voornamelijk salonmuziek. Een groot deel was afkomstig uit de verzameling van de legendarische Twentse violist André Koskos. Deze van oorsprong Hongaarse musicus trad vanuit Enschede met enige regelmaat op in de grote kuuroorden en badplaatsen van met name Duitsland.

"Sommige uitgaven zijn echte juweeltjes", aldus Frans Schuitemaker van Belle Epoque, het Twentse salonorkest dat zich over de muziekverzameling ontfermde. "Bij elkaar geven ze een prachtig tijdsbeeld. "De hele collectie dreigde te worden vernietigd nadat Rijnbrink besloot te stoppen met het uitlenen van bladmuziek. Belle Epoque sprong in het gat en is inmiddels druk bezig de muziekcollectie voor publiek te ontsluiten. Schuitemaker: "Als wij het niet doen, gaat de verzameling onherroepelijk verloren. Het is de bedoeling dat er een uitgebreide catalogus komt op internet. Orkesten en muzikanten uit de regio kunnen dan tegen een kleine vergoeding de originele bladmuziek van ons lenen."

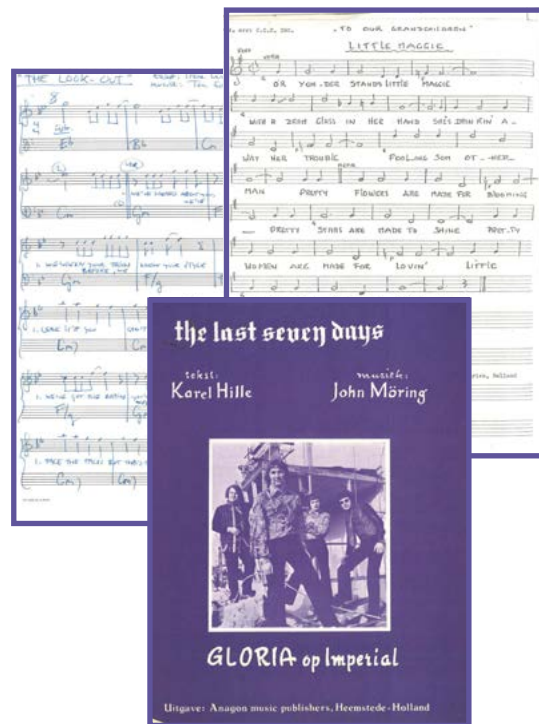
Aangeboden: Bladmuziek uit Virgin-kelders

Ditmer Weertman van Bijzondere Colleties aan de Universiteit van Amsterdam heeft 16 dozen bladmuziek in de aanbieding. Gratis op te halen. Het gaat om een partij losse liedjes die in bezit was van de Nederlandse afdeling van platenmaatschappij Virgin. In 2012 werd Virgin verkocht aan EMI en bij het opruimen zijn deze dozen weggegeven en uiteindelijk beland bij de UvA.

Het gaat om de leadsheets van ca. 900 songs. Daarbij gedrukte exemplaren maar ook om handschriften, originele en gekopieerde. Onder de songwriters onder meer Ton Scherpenzeel, Gerard Stokkink, Thijs van Leer, Piet Veerman, Jack de Nijs, Huub van de Lubbe, Jan Mol en Anouk.

Neem voor meer informatie contact op met Ditmer Weertman: d.weertman@uva.nl

IAML Leipzig

De IAML-conferentie 2018 zal zich van 22 tot 27 juli afspelen in Leipzig. De conferentie vindt plaats in de Hochschule für Musik und Theater "Felix Mendelssohn Bartholdy" Leipzig. Dit is oudste conservatorium van Duitsland, gesticht in 1843. Het conservatorium werd al snel toonaangevend.

Onder de beroemde docenten en studenten onder meer: Mendelssohn, Schumann, Niels Gade, Ignaz Moscheles, Grieg, Janacek en Ethel Smyth. Nederland wordt dit jaar vertegenwoordigd door onder meer: Paula Quint, Noor Breuning, Marie Severt, Eric van Balkum en Nienke de Boer. Maak kennis met Muziekstad Leipzig in [dit filmpje](http://dit.filmpje.nl).

Kijk voor meer info en het programma op de conferentiewebsite <http://iaml2018.info/home/>

Gibson in de problemen

- Muziek in de media -

De gerenommeerde gitaarbouwer Gibson is in de problemen. Niet vanwege de klad in de gitaarverkoop maar door bedrijfstechnische tegenvallers. In 1986 werd het toen kwakkelend Gibson verkocht aan een zekere Henry Juskiewicz die het ook een goed idee vond om daar in 2014 de audiodivisie van Philips aan te voegen. Dat deed het om te kunnen diversifiëren in onder meer koptelefoons en dj-apparatuur. Ook kocht het de Japanse audiomaker Onkyo. Het zijn die deals die Gibson nu in de problemen brengen. Want om het Philipsonderdeel te kopen stak het bedrijf zich zwaar in de schulden. Het beoogde succes is uitgebleven en nu is een faillissement dreigende. Hoe het nu verder moet is zeer de vraag, de schuldeisers beslissen nu of ze het bedrijf willen herfinancieren, verkopen – vorig jaar verkocht Gibson immers nog 170.000 gitaren in tachtig landen – of zelfs beëindigen.

Asko | Schönberg stapt over op iPad

Het Asko|Schönberg ensemble speelde in mei voor het eerst met iPads op de lessenaar. Het stuk was 'Der Komponist' van de Griekse componist Yannis Kyriakides.

Volume muziek bepalend voor voedingskeuzes

- Muziek in de media -

Wie gezonde keuzes wil maken, doet er goed aan winkels en restaurants met luide muziek te vermijden. Dat concluderen wetenschappers van the University of South Florida Muma College of Business. Voor hun onderzoek werden diverse settings bestudeerd: restaurants, supermarkten en experimentele omgevingen met studenten. Uiteindelijk kwam het team tot de ontdekking dat de mensen vaker voor gezondere maaltijden kozen in het geval minder harde muziek werd afgespeeld.

Toen het onderzoek werd herhaald in de supermarkt bleek dat kopers die aan hardere muziek waren blootgesteld minder gezonde producten te verkiezen in vergelijking met de mensen die naar zachtere muziek hadden geluisterd. Opvallend genoeg bleek ook dat mensen die helemaal geen muziek hadden gehoord de helft van de tijd ongezonde keuzes maakten. De wetenschappers stellen dat de resultaten van hun studie het effect van muziekvolume op gemaakte voedingskeuzes laten zien. Ze verklaren deze bevindingen met het feit dat zachte muziek over het algemeen tot ontspanning leidt, wat mogelijk een positief effect kan hebben op de besluitvorming. Daarbij benadrukken ze dat de kennis niet alleen bruikbaar is voor de voedingssector, maar ook voor mensen die gezonder willen eten of gewicht proberen te verliezen.

Anneke Jansen, directeur van Asko|Schönberg: "Normaal gesproken schrijft iedere musicus tijdens de repetities met potlood de aanwijzingen van de dirigent in zijn partituur. Want Jaap van Zweden wil het stuk weer heel anders gespeeld hebben – met andere accenten, wat sneller of langzamer – dan bijvoorbeeld Reinbert de Leeuw. Als je jaren later het stuk opnieuw wilt spelen, moet je hopen dat je dezelfde partituren krijgt opgestuurd van de uitgeverij, en niet andere exemplaren met de aantekeningen van een andere dirigent. Maar sinds deze week werken we met nieuwe software, waardoor de aantekeningen die de dirigent maakt onmiddellijk op alle 33 iPads komen te staan. Die interpretatie kunnen we apart bewaren en archiveren. Zo kan een musicoloog aan de andere kant van de wereld in 2056 opzoeken hoe dat stuk van Kyriakides op 17 mei 2018 in Amsterdam werd gespeeld."

Belangrijke voorwaarde voor de totale overstap naar iPads is wel dat uitgeverijen de partituren digitaal kunnen aanleveren. Donemus, de Nederlandse muziekuitgeverij voor hedendaagse klassieke muziek, is zover. Alle 14.000 muziekstukken, honderdduizend pagina's, zijn inmiddels gedigitaliseerd, ook de partituur van Kyriakides. De digitalisering is niet tegen te houden, meent directeur Davo van Peursen. "Bladmuziek heeft een paar honderd jaar goed gewerkt, maar de technologische ontwikkelingen brengen zoveel voordelen – denk alleen al aan het opzoeken van een muziekstuk in een archief – dat het toch

gaat verdwijnen." Veertig procent van de orkesten over de hele wereld vraagt bij Donemus de partituur al in pdf op.

In Nederland zijn veel jonge kamermuziekensembles, zoals pianotrio's en strijkkwartetten, al om. Vooral voor pianisten is het een uitkomst dat je met een voetpedaal de pagina's om kunt slaan. De grote orkesten in Nederland zijn nog niet zover, maar er wordt over nagedacht. Zoals bij het Muziekcentrum van de Omroep. Directeur Roland Kieft: "We hebben onlangs besloten dat eerst ons Groot Omroepkoor op iPad over gaat. Daarna volgen onze orkesten. Want lang niet alle orkestmuziek is al gedigitaliseerd. Britse en Nederlandse uitgeverijen doen het goed, Duitsland loopt achter. Maar ik ben ervan overtuigd dat digitale partituren de toekomst hebben."

Oproep: Een tagline voor de NVMB

Graag roepen we een ieders hulp in bij het verzinnen van tagline voor onze vereniging. Goed voor een betere profilering en zichtbaarheid in de digitale media. Voorbeelden van taglines zijn: Voorsprong door techniek (Audi), De winkel van ons allemaal (Bol.com), Wekelijks de achtergronden van het nieuws (Elsevier), Nationale bibliotheek van Nederland (KB). Een goede tagline is kort en beschrijft waar we voor staan. Nederlandse Vereniging van Muziekbibliotheken, -archieven en -documentatiecentra is lang vertelt niets over onze essentie: een groep vakgenoten die het beste voor hebben met de branche voorhebben, kennis uitwisselen en elkaar stimuleren. Wie een idee heeft, gelieve dat te mailen naar: ria.warmerdam500@gmail.com

Taglines
the lines you remember.

KVNM heeft nieuwe website

De Koninklijke Vereniging voor Nederlandse Muziekgeschiedenis (KVNM) heeft zijn website vernieuwd. Daarmee is deze oudste musicologische vereniging ter wereld weer helemaal bij de tijd.

Ze werd opgericht in Amsterdam in 1868. De KVNM is

de nationale beroepsvereniging voor muziekwetenschappers. Haar uitgaven zijn eenvoudig via de toegankelijke nieuwe webshop te verkrijgen. www.kvnm.nl

Muziekapp voor autistische kinderen

- Muziek in de media -

Jaap van Zweden en zijn vrouw Aaltje zijn de initiatiefnemers van een app voor autistische kinderen. Veel jonge kinderen houden van muziek en spelen graag op een tablet of smartphone. De Papageno Muziek App sluit daar goed op aan. Met de app kunnen de kinderen via hun telefoon of tablet samen muziek maken, challenges uitvoeren en badges behalen. Ook kunnen ze via een (goed beveiligd en afgeschermd) online platform muziek delen en berichten uitwisselen. Lees [hier](#) meer over de app

Omroep Canada vernietigt 200.000 cd's

De publieke omroep Radio Canada in Montreal heeft zijn cd's collectie van 200.000 exemplaren gedigitaliseerd en zal de fysieke exemplaren gaan vernietigen. Of ze beter weggegeven konden worden, vroeg een journalist, maar dat stuitte op het bezwaren. Het zou copyrighttechnisch te ingewikkeld worden en kosten met zich mee dragen. En men gaat juist opruimen omdat de omroeparchieven naar een nieuw, veel krappere bemeten onderkomen verhuist. Het is nog onzeker wat het lot is van 200.000 lp's en 70.000 78-toerenplaten die ook in het bezit van de muziekbibliotheek zijn.

Deze berichten werden op veel publieke verontwaardiging onthaald. Veel van de cd's en lp's werden juist gedoneerd omdat men dacht dat ze daar voor het nageslacht bewaard zouden worden. Ook het feit dat de cd-boekjes met linernotes niet gedigitaliseerd werden wekte wrevel. Er worden in Canada oproepen gedaan om iemand te vinden die zich over deze enorme collectie wil ontfermen.

Verschenen

40 topjaren

Erik de Zwart
Luitingh-Sijthof
ISBN: 9789024573905

De top-40 memoires van Erik de Zwart, de radiopresentator en dj die jaren de Top-40 presenteerde en nu voorzitter van de stichting Top 40 is. Erik de Zwart vertelt in een hoofdstuk over zijn loopbaan in de radio-wereld. Van jongetje die deej-eetje speelde op z'n zolderkamer via zijn oprichting van Radio 538 tot hedendaagse mediaondernemer. Daarna een hoofdstuk over de grillige geschiedenis van het instituut Top-40. Hoewel de hitlijst nog steeds een instituut is, heeft de betrouwbaarheid en de wijze van presenteren altijd voor veel discussie gezorgd. Het grootste deel van het boek is gevuld met een selectie van 60 Top-40-hits vanaf 1965. Erik de Zwart koos ze en voorzag ze een korte geschiedenis gelardeerd met zijn persoonlijke herinneringen. De Zwart laat zich kennen als gedreven ondernemer, met een commerciële instelling en een hekel aan de subsidiegeld verspillende linkse mastodonten van de publieke omroep. Gebaseerd op zijn columnes die hij voor Veronica Magazine schreef. Alle hits zijn bijgevoegd op drie goedgevulde cd's.

(Ria Warmerdam, cop. NBD Biblion)

Multigroove

een Amsterdams boefjesverhaal dat de muziek-geschiedenis veranderde

Arne van Terphoven
Mary Go Wild
ISBN: 9789082284485

Aan het begin van de jaren '90 waren ze opeens daar: de illegale raves in Amsterdam. House was nog maar net uit Amerika overgekomen en had bij wijze van spreken de koffers nog niet uitgepakt. Het was Ilja Reiman die als eerste leegstaande loodsen en afgekloven gebouwen kraakte om daar houseparty's te organiseren, onder de

merknaam Multi-groove. Promotie ging in die tijd voor social media met flyers, wat een fenomeen op zich werd. Met dj's als Prophet en Buzzfuzz werd geschiedenis geschreven. Uit die raves kwam de gabber op en haalde Duncan Stutterheim de inspiratie voor zijn miljoenenbedrijf ID&T. Deze biografie volgt het leven van Ilja Reiman. Hij werd niet rijk, deels door zijn gebrek aan boekhoudinteresse en deels door zijn langdurige drugsverslavingen. Maar hij is de eerste om daar niet lang over te treuren. Het kat- en muisspel met de politie, het nachtenlang doorhalen, bizarre drugavonturen in binnen- en buitenland en natuurlijk de honderden feesten: dit boek leest als een trein die net zo hard gaat als Reiman ging (en af en toe nog steeds gaat).

(Ria Warmerdam, cop. NBD Biblion)

Paradiso 50 jaar in 50 legendarische concerten

Hester Carvalho
Nwa'DAM
ISBN: 9789046822142

Ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan van Paradiso is dit jubileumboek uitgebracht. Hierin beschrijft NRC-journalist Hester Carvalho de roemruchte geschiedenis van het bekende Amsterdamse poppodium aan de hand van concertverslagen. Ze selecteerde uit de ruim 23.000 optredens de 50 in haar ogen meest memorabele concerten. Grote namen komen voorbij: van U2 tot de Sex Pistols, van Prince tot Nirvana en van Pink Floyd tot de Rolling Stones. Vaak was Carvalho er zelf bij, maar de concertbeleving tekent ze op uit de mond van anderen. Ze interviewde hiervoor honderden concertbezoekers en (ex-) Paradiso-medewerkers. Dit levert mooie inzichten op in de veranderde tijdgeest. Paradiso groeide uit van

een soort huiskamer voor hangjeugd tot een plek waar muzikale subculturen tot wasdom komen. Het boek heeft

een eigentijdse lay-out en is geïllustreerd met veel historisch fotomateriaal. Met een voorwoord, fotoverantwoording en lijst van geïnterviewden.

(Herman Ahaus, cop. NBD Biblion)

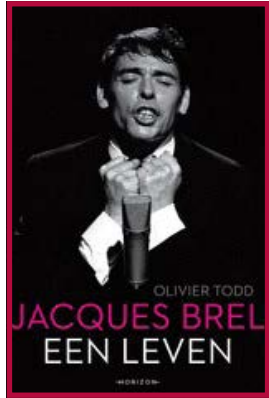
Jacques Brel : een leven

Olivier Todd

Horizon

ISBN: 9789492626417

Een vertaling van de befaamde biografie van de Belgische chansonnier, acteur, filmregisseur, piloot en zeevaarder Jacques Brel (1929-1978). De Franse top-journalist Olivier Stone kreeg toegang

tot de privé-archieven van de familie Brel, sprak met de familieleden en ontdekte niet-gepubliceerde teksten van Brel. De beschrijving van het leven van een gecompliceerde vrije man die een vurig leven leidde leverde een gecompliceerd boek op dat maar moeilijk te vertalen was. Vierendertig

jaar na de Franse verschijning van het boek is er nu een Nederlandse vertaling, of beter: een Vlaamse vertaling. Dat past wel bij een Brusselaar. Om Brels karakter en visies te ondersteunen wordt veelvuldig geciteerd uit chansonteksten. Die teksten zijn (terecht) niet vertaald. Voor de echte Brelfans zal dit geen probleem zijn, maar voor veel anderen wel want wie kent hier nog voldoende Frans? De hier en daar opduikende actualisering van gegevens komt gekunsteld over. (Wolter van der Zwaan, cop. NBD Biblion).

Live : jazzconcerten op papier

Pieter Fannes en Yann Bagot

Bries

ISBN: 9789461740267

Een hommage aan de jazz in tekeningen. De Vlaamse tekenaars Pieter Fannes en Yann Bagot bezochten in de afgelopen jaren vele jazzconcerten in België en Frankrijk en tekenden hun

impressies. Een kunstvorm die je eigenlijk alleen nog in rechtbanken en bij modeshows kunt zien. Het leidde tot een boek vol tekenplezier met

veel ritme en beweging. De basis is zwart-wit maar is veel ruimte voor kleur. Met bijvoorbeeld arceringen of gewassen inkt wordt veel sfeer bewerk-

stellig. Beide tekenaars zijn er goed in geslaagd zowel de karakters en concentratie van de musici, als de muziekbeleving zelf in lijnen en inkt te vangen. Het is duidelijk dat de tekenaars zelf erg van jazz houden, het genot spat er van af. Een mooi document dat door de niche die jazz toch is, door een beperkt publiek genoten zal worden. Geniet onder meer van de impressies van Archie Shepp, Wayne Shorter, Het Joshua Redman Quartet, Brad Mehldau, Het Jef Neve Trio Pat Metheny en Toots Thielemans.

(Ria Warmerdam, cop. NBD Biblion)

Jazz in 30 seconden

Dave Gelly

Libero

ISBN: 9789089986979

Jazz in 30 seconden' belooft de leek wegwijs te maken in kleine, hapklare brokken. Maar als de aandacht niet langer dan een halve minuut vastgehouden kan worden, is jazz met zijn lange improvisaties geen goede keuze. Wat meteen opvalt, is de zinloze bladvulling. Elk onderwerp krijgt twee pagina's toegemeten, maar de rechterpagina bevat telkens enkel een bijzonder gedateerde en kitscherige fotocollage. De eigenlijke informatie staat in slechts één tekstkolom, samengeperst op de linkerpagina. Een tweede kolom verklaart nog twee begrippen en de rech-

terkolom bevat verwijzingen (meer bladvulling). De aangeboden informatie over de geschiedenis, de instrumenten of de stijlen van jazz is te pover

om enige betekenissen te hebben. Daarboven past de schrijfstijl absoluut niet bij de snelle invulling: veel te lange (passieve) zinnen, met vaak begrippen die niet voldoende verklaard worden. De inhoud richt zich te veel op de Amerikaanse markt en is

niet hedendaags genoeg. De keuze van behandelde artiesten en onderwerpen is onevenwichtig en niet aansluitend bij wat een leek echt moet weten. Met literatuuropgave, verwijzingen naar websites en register.

(Jo Vanderwegen, cop. NBD Biblion)

Het strijkkwartet

Leo Samama

Amsterdam University Press

ISBN: 9789462988880

Het strijkkwartet geldt als een van de meest verfijnde muzikale vormen. Het strijkkwartet is een muziekstuk voor twee violen, altviool en cello. Ontstaan in de tweede helft van de 18e eeuw duurde het niet lang of er ontstond een lange rij meesterwerken, van Haydn, Mozart, Beethoven en Schubert tot en met de

vele, vele volgelingen en vernieuwers in de 19e, 20e en 21e eeuw. Leo Samama, schrijver, musicoloog en componist, is als weinig anderen gekwalificeerd om de geschiedenis van dat strijkkwartet te schrijven. Hij gaat uitvoerig in op die geschiedenis, de componisten en hun afzonderlijke werken, even grondig als gedreven, en even deskundig als onderhoudend. Met tal van noten-voorbeelden, een literatuurlijst en een index. (D.G. van der Steen, cop. NBD Biblion)

Nederlander bereid te betalen voor muziek streamen

- Muziek in de media -

De Nederlandse consument is steeds vaker bereid om te betalen voor het luisteren van muziek via internet. Dat blijkt uit de jaarcijfers van NVPI, de branchevereniging van de muziekindustrie over 2017. De omzet van de sector steeg met 10,1 procent naar 170,5 miljoen euro. Het aandeel streaming steeg van 54,7 procent in 2016 naar 63,8 procent (108,6 miljoen euro) vorig jaar. De verkoop van fysieke producten nam af van 39,6 procent naar 32,1 procent van het totaal. De omzet uit vinyl steeg daarbij opvallend met bijna een kwart en was goed voor 30,6 procent van de totale omzet uit fysiek product, waar bijvoorbeeld ook cd's onder vallen.

Aap slaat maat

Henkjan Honing
Nieuw Amsterdam
ISBN: 9789046820834

Volgens Henkjan Honing is iedereen die melodieën uit elkaar kan houden en maatgevoel heeft muzikaal. In essentie is de mens een muzikale diersoort, en waarom zou hij de enige zijn? Is

muzikaliteit niet juist een eigenschap van alle dieren, een vermogen met een duidelijke biologische basis, zoals Charles Darwin vermoedde? De laatste jaren worden meer en meer dieren gevonden met muzikale trekjes. Een wetenschappelijke mijlpaal was de geelkuifkaketoe Snowball, het eerste dier waarbij maatgevoel werd

vastgesteld. Ook Ronan, een Californische zeeleeuw, bleek na training op de maat van muziek te kunnen bewegen. Honing doet in dit boek op spannende wijze verslag van zijn fascinerende onderzoek naar wat ons mensen tot muzikale dieren maakt.

(*flaptekst*)

Vrouw aan de piano : een jaar met Fanny Mendelssohn, Clara Schumann en andere vergeten componisten

Veerle Janssens
Uitgeverij Vrijdag
ISBN: 9789460016431

De Vlaamse redactrice, docente journalistiek en amateurpianiste Veerle Janssens besluit op haar vijftigste verjaardag zich een jaar lang louter aan vrouwelijke componisten te wijden. Ze schrijft erover in algemene zin (over mannelijk

en vrouwelijk) en in specifieke zin, over componistes die zij tijdens haar zoektocht tegenkwam: Fanny Mendelssohn, Clara Schumann, Cécile Chaminade, Annelies Van Parys en vele anderen. Met kleine uitstapjes naar bijvoorbeeld de gevierde dirigente Marin Alsop. Janssens verweeft deze weder-

waardigheden met het persoonlijke verhaal van een burn-out, al zouden beide meer op elkaar betrokken hebben kunnen worden. Gezien het feit dat dit boek door een pianiste is geschreven, ontbreekt oude(re) muziek voor andere toetsinstrumenten. Aan een Nederlandse componiste als Henriëtte Bosmans is zij gedurende haar jaar durende zoektocht helaas niet meer toegekomen. Begeleidende website, met luistervoorbeelden, literatuuroverzicht en achtergrondinformatie. (*Els van Swol, cop. NBD Biblion*)

Charles Gounod : romanticus en patriot (1818-1893)

Jeannick Vangansbeke
Uitgeverij Aspect
ISBN: 9789463383738

De Franse componist Charles Gounod (1818-1893) poogt volgens naar de omschrijving van de Grote Winkler Prins in zijn muziek de romantiek voort te zetten en de Franse en Duitse tendenties met elkaar te verbinden. Hij is beroemd geworden door zijn opera Faust. Dit werk geeft een overzicht van Gounods leven en werk tegen de achtergrond van de geest van zijn tijd, de tijd van romantiek, religieus reveil en nationalisme. De enthousiaste schrijfster geeft veel informatie over het kleurrijke leven van Gounod, de strekking van zijn muziek, de reacties van en contac-

tien met tijdgenoten. De compositie van haar werk blijft echter achter: niet altijd is duidelijk wanneer zij anderen aanhaalt of zelf aan het woord is. Daarbij zijn taal en stijl vaak wat gezocht populair. Hinderlijk zijn ook de vele tussen haakjes geplaatste literatuurverwijzingen in de tekst. Een rommelige biografie. Met bibliografie, discografie, overzicht van websites en personen. (*O.W. Dubois, cop. NBD Biblion*)

Nootboek : kennis en kunde muziek voor de Pabo
Marijke Martens, Hans voor Eerden
Cantal Uitgeverij
ISBN: 9789490681340

De methode Nootboek is een zogenaamd blended leermiddel. Nootboek bestaat uit een werkboek en een website. Nootboek is bedoeld om je eigen kennis en kunde op muzikaal gebied – onderdeel van de vakinhoudelijke en didactische competentie – op het gewenste niveau te brengen. De auteurs vinden de vaak gebruikte term 'Eigen vaardigheid' te beperkt en niet goed weergegeven dat de student over kennis én kunde dient te beschikken. Immers, kunnen zonder

kennen kan niet! In Nootboek streven auteurs en uitgever naar een evenwicht tussen wenselijkheid en haalbaarheid. De wenselijkheid en het

Sony neemt EMI over

- Muziek in de media -

Elektronicagigant Sony versterkt zijn muziekdivisie met de overname van EMI Music Publishing. De Japanners nemen de catalogus over met nummers van onder meer Queen, Kanye West, Pink en Pharrell Williams. Sony had al een stevige voet tussen de deur bij EMI. Toen het Britse platenlabel, ooit een van de Big Five in de sector, in 2011 werd opgesplitst verwierf een consortium met Sony de controle over de muziekbibliotheek. Maar de Japanners moesten er de macht delen met investeringsfonds Mubadala uit Abu Dhabi. Sony legt nu **2,3 miljard dollar (ruim 2 miljard euro)** op tafel om Mubadala uit te kopen. Daardoor heeft Sony nu de volledige controle. Met de deal wordt Sony minder afhankelijk van zijn traditionele elektronica-business die met lage marges werkt.

veronderstelde niveau van de eigen vaardigheid aan het eind van de Pabo zijn uitvoerig beschreven in – de twee versies van – de Kennisbasis Muziek. Geen van beide versies – noch die van het veld noch die van de commissie Meijerink – heeft op dit moment een formele status. (*flaptekst*)

Onbewoond eiland (39) *De favoriete muziek van... Noor Breuning*

Noor Breuning werk sinds oktober 2016 met veel plezier als informatiespecialist voor Muziekwetenschap in de Bibliotheek van de Universiteit van Amsterdam. Ze

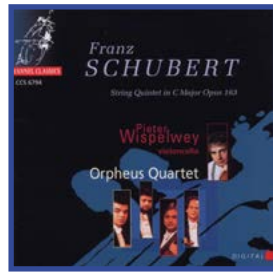
speelt viool en altviool heeft ooit een jaar de vooropleiding conservatorium in Tilburg gevolgd. Zij werd op de Algemene ledenvergadering in mei gekozen voor het bestuur van de NVMB.

Leuk om het verzoek te krijgen een bijdrage te leveren voor deze rubriek! Want ik vertel of schrijf graag over de muziek waar ik van houd. Er is zoveel moois dat het niet moeilijk was om te bedenken wat ik mee zou willen nemen naar een onbewoond eiland.

De sonates en partita's voor viool solo van Johan Sebastian Bach vind ik schitterend en daar zou ik echt niet zonder kunnen. Ik houd hier zielsveel van. Met als hoogtepunt onder de hoog-

tepunten de Chaconne uit de tweede partita. Ik vind het leuk om heel veel verschillende uitvoeringen te horen, uitermate interessant omdat de partita's en sonates zo verschillend te interpreteren zijn. De interpretatie van Christian Tetzlaff spreekt me erg aan, dus deze gaat met me mee naar het eiland.

Toen ik het strijkkwintet in C opus 163 van Franz Schubert voor het eerst hoorde, ging er een nieuwe wereld voor me open. Dat iemand zulke aangrijpende muziek heeft componeren vind ik wonderbaarlijk. Het Adagio (tweede deel) is misschien wel het allermooiste wat ik ooit gehoord heb. Er zijn vele mooie uitvoeringen en ik houd ook erg van de opname die ik zelf heb, met het Orpheus kwartet en Pieter Wispelwey. Dus deze CD gaat zeker mee.

Claudio Monteverdi is ook één van mijn lievelingscomponisten. Wat een ontdekkingen, die madrigalen en L'Orfeo, dat ik ooit in een project op de Utrechtse muziekschool meespeelde. Maar de Maria

Vespers waren ook een openbaring voor me. De klein bezette uitvoering door Cantus Köln onder leiding van Konrad Junghänel vind ik prachtig.

Ik kan niet zonder een paar vioolconcerten. Mijn 2 favorieten zijn het concert van Beethoven in de uitvoering van Herman Krebbers, zo mooi vanwege de fijngevoeligheid en

de zilverdraadachtige klank, en het eerste vioolconcert van Sjostakowitsj, in de legendarische uitvoering van David Oistrach, die de componist goed kende. Het langzame deel, de Passacaglia, die overgaat in de cadens, blijft voor mij één van de indrukwekkendste stukken die ik ooit heb gehoord.

De altviool heeft in mijn leven een bijzondere betekenis, ik vind de klank ook prachtig. Op het eiland zal ik niet zonder een opname van de altvioliste Tabca Zimmermann kunnen.

Als ik dan toch maar één CD van haar mee mag nemen, dan kies ik de dubbel CD met sonates en solosonates van Paul Hindemith. Tabca heeft het complete oeuvre voor altviool van Hindemith, zelf altviolist, op de kaart gezet.

Nu heb ik wel een keuze gemaakt, maar eigenlijk zou ik gewoon mijn iPod, smartphone met Spotify en koptelefoon mee willen nemen, dan kan ik alles beluisteren wat ik maar wil. Op het eiland moet ik natuurlijk wel die apparaten op kunnen laden....

Colofon Nieuwsbrief

NVMB
Nederlandse Vereniging van
Muziekbibliotheken,
Muziekarchieven en
Muziekdocumentatiecentra

jaargang 22, nummer 2,
juli 2018
issn: 1567-116x

Kopij voor de Nieuwsbrief per
e-mail naar Ria Warmerdam:
ria.warmerdam500@gmail.com

Redactie
Ria Warmerdam

Logo: Willem Warmerdam

Webmaster
Eric van Balkum

nvmb website: www.nvmb.nl

Collectie

Copyright

Informatie

Innovatie

Netwerk